

De ce au invadat romanii Dacia

Cele două ofensive, de la 101-102 și 105-106 împotriva dacilor, au fost războaie de jaf și cotropire

Lungile, necontentite războaie de expansiune ale impieriului roman secătuiseră vistieria Romei. Preluarea bogățiilor Daciei, renumită prin minele de aur, argint, fier și aramă, sare curată, cu un gust deosebit, pământul roditor, care dădea două recolte anual (una pentru oameni, cealaltă pentru vite), producții incalcabile ale viilor de viață nobilă, nesfărșitele cirezi de oi, capre, vite, precum și calitatea lânii ori pieilor acestor animale, mierea fără egal în această parte a lumii, părea o soluție.

Valoarea prăzilor de război au restabilit și completat vistieria Imperiului Roman. Timp de peste 150 de ani „prefecții” din zona auriferă a Munților Apuseni au trimis la Roma două sute de „cântare” (20.000 phunți - 1 phunt = 0,5 kg) de aur curat, ceea ce înseamnă cca. 170 vagoane. Traian a distribuit câte 65 denari pe cap de plebeu după primul război dacoroman, iar după cel de al doilea, câte 450 denari, plus scuturile de obligații financiare și accordarea de recompense locuitoilor Romei.

Serbările din capi-

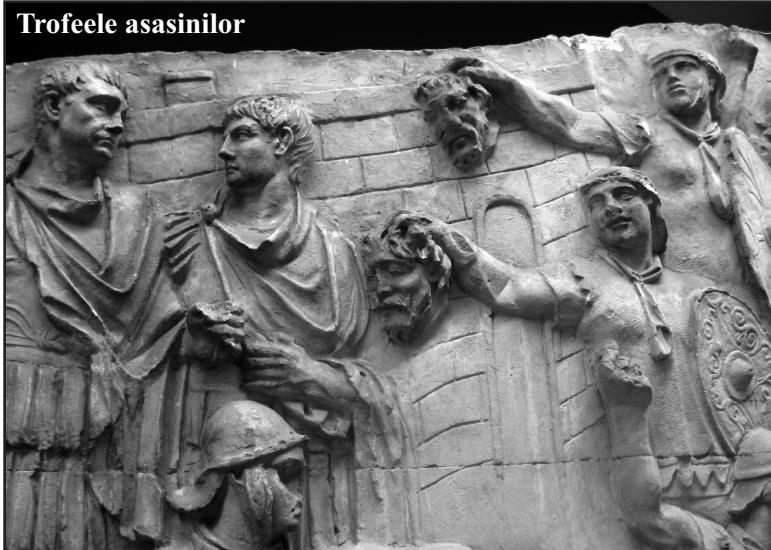
tala imperiului au ținut 123 de zile. În luptele din arene cu animalele sălbaticice, menite distracției publicului roman vulgar, cu mentalitate de primate săngeroase, a pierit floarea seminției dacilor.

Columna lui Traian – glorificarea unor asasinate, deci document incriminator

Columna este un monument al timpului, celebrând victoria împăratului Traian asupra regelui dac Decebal, dar, în același timp, răzbunarea unei mai vechi înfrângeri a romanilor în fața dacilor. Edificiul cuprinde o bandă în spirală, sculptată, cu o lungime de 200 de metri, în care sunt înfățișate 124 de episoade din cele două

Trofeele asasinilor

războaie daco-romane, cu peste 2500 figuri, delimitate în două segmente aproape egale, corespunzătoare celor două confruntări războinice.

Scenile de pe Columna lui Traian reprezintă pregătirile de război ale romanilor, inclusiv plecarea acestora către Dacia, din portul Ancona, armatele romane în zona cetăților dacice, tehnici de luptă, asaltul cetăților dacice, luptele desfășurate, și victoriile obținute etc.

Daci apar pe Columnă în diverse ipostaze: luptând să-și apere cetățile, scene unde sunt sacrificăți bestial de soldații invadatori, altele, când Sarmizegetusa fiind cucerită, apărătorii ei se sinucid, cât și momente în care cei învinși sunt umiliți: toate, sub privirea impasibilă a împăratului Traian.

În scenele finale apare prinderea copiilor lui Decebal, suicidul regelui și expunerea capului

celui învins în fața trupelor romane. Figura lui Decebal apare pe Columnă de șase ori.

Columna, subiect arheologic, istoric și literar-artistic

În anul 1576 spaniolul Alfonso Ceacone, anticar erudit, a publicat prima ediție a Columnei lui Traian, care a fost reeditată în anul 1585 și în 1616.

Meritul acestui învățat constă în faptul de a fi stabilit pentru prima dată că scenele de pe Columnă se referă la războaiele daco-romane.

Francesco Villamenes a studiat gravurile, iar după un secol Pietro Santi Bartoli, în anul 1672, a reprodus după original. În anul 1775 Giovanni Battista Piranesi a reluat cercetările. Importanța și faima Columnei l-a determinat și pe Napoleon al III-lea, în anul 1861, de a luate inițiativa reproducerei în mulaje de ipsos relieful

cruzime si samavolnicie

scenelor monumentului.

Lucrările cercetătorului Frohner au fost continue printre alții de Solomon Reinach și Pollen, pe baza reliefurilor existente în muzeele

Capturarea copiilor lui Decebal

din Franța și Anglia. Cercetările lui Cichorius, definitivate de Eugen Petersen, constată „realitățile topografice arheologice din România pe vechiul teatru de război, al conflictelor dacoromane și care pot fi comparate cu reprezentările de pe Columnă”.

*VAE VICTIS
(vai de cei învinși)*

Privind chipurile invadatorilor săpate pe Columnă, devine limpede că, pentru desfășurarea acelui război de jaf și cotropire, împăratul Traian a adunat toată pleava umană din impieriu, acordând puteri nelimitate unor indivizi bolnavi psihic și însetați de sânge omemesc. A fost un eveniment care a distrus temelia unei nații civilizate, ctitorite pe parcursul a mii de ani.

În samavolnică încălcarea a teritoriilor străbunilor noștri, mărețe sunt sacrificiile ostașilor dacii și sinuciderea bravului Rege Decebal.

Se mai poate oare susține că dacii s-au lăsat latinizați, acceptând, fie și silnic, limba cruzilor invadatori? Romanii au stat pe aici vreo 150 ani, iar turcii peste 500 ani. De la ul-

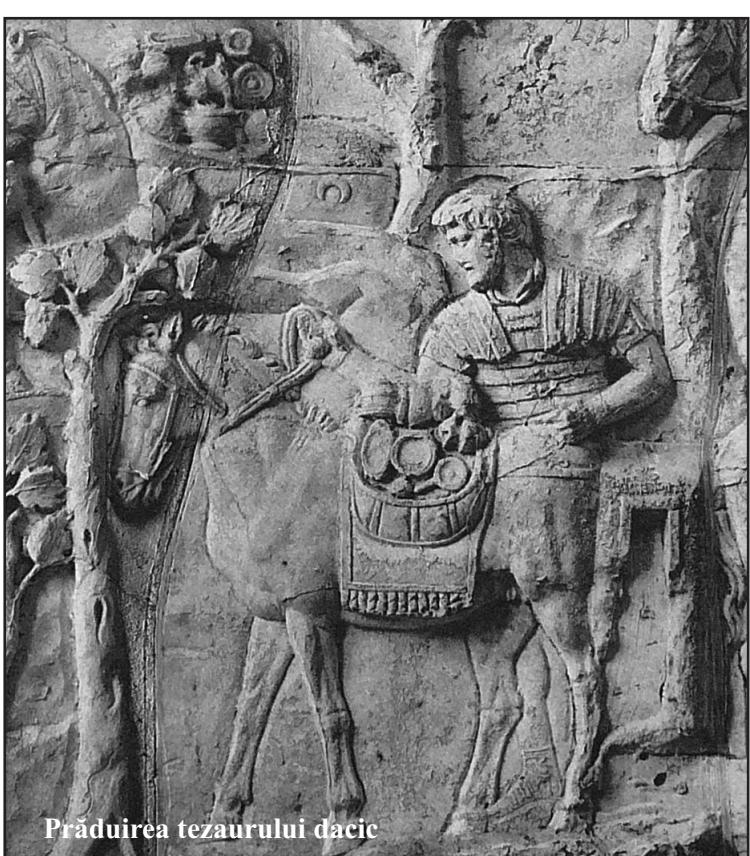
maretia unui învins

timii invadatori a rămas expresia „sictir!”

În poemul *DECEBAL CATRE POPOR* al poetului George Coșbuc, întâlnim aceste evocatoare versuri:

*Din zei de-am fi scoborători,
C-o moarte tot suntem datori!
Totuna e dac-ai murit
Flăcău ori moș îngârbovit;
Dar nu-i totuna leu să mori
Ori câine-nlânțuit.*

La realizarea acestui material s-au folosit texte dintr-un studiu al sc. Ioan STRĂJAN

Prăduirea tezaurului dacic